

YUDUM

Fikir-Sanat Dergisi

(BİYAMBALI) Turan Erol

Sayı: 1

1 - Mayıs - 1957

Kuruş :35

Yudum....

Niçin Çıkıyoruz

Blz; Diyarbekir gençleri, YUDUM Sanat Dergisi etrafında toplanmış bulunuyoruz. Gayemiz: Nemileketimizde, fikir ve sanat hareketlerini geliştirmek, gençliği bu sahada teşvik, ve halkımızda fikir ve sanata karşı alaka uyandırmaktır. Bu maksatla biz gençler: Halkımızın (Köylü ve İşçimizin) seviyesine hitabedelecek mahiyette ve onun raşayışını, düşünüşünü hayat görüşünü, inanışını, sevincini ve kederini aksettirecek vasıta bir dergi olarak forma yi arzuluyoruz. Böyle bir teşeb büste muvaffak olabilmemiz için: Herşeyden evvel Diyarbekir'imizin İktisadi, içtimai ve siyasi bülnesindeki hususiyetleri bilmemiz icap eder. Zira, bir cemiyete ve bu cemiyette yaşayan halk yığınlarına fikir ve sanat anlayışını veren; o cemi yeti teşkil eden fertlerin yekdiğeri olan İktisadi münasebetleri ve bu İktisavi münasebetler üzerine kurulmuş bulunan içtimai ve siyasi müesseseleridir. Şu halde, Diyarbekir de çıkacak ve Diyarbekir halkın yaşılarındaki eski ve yeni hususi

yetleri ifade ettiği nisbettə alâka nyandıracak bir mecmuanın yazı heyeti evvela: memleketti miade dejenere olmuş ağalık ve geyhlik müesseseleriyle bu müesseseleri köylü ve şehirli halk kitleleri alephine istismar eden ve bu kitleler arasında devamlı geçimsizlik ve düşmanlık yaratın iş politikanın eski ve yeni bulan geçmiş ve geleceğini ilmi bir metodla (Anket ve monografi y. pnak suretile) tətik etmeli ve sonra bu vesikalara istinad ederek fikir ve sanat yazıları yazmalıdır.

Doğrusu, "KÜÇÜK MECMUA"dan bu yana diyarbekir de hiçbir fikir ve sanat dergisi mühitiminin iktisadi ve içtimai bülnesini tətik ye buntarın halkımızın hususiyetleri ile olan yakın münasebetlerini təsbit yolunda arzu edilen gayeye erişmemiştir.

İste, bu boşluğu doldurmak gayesile çıkan dergimiz Diyarbekir'imizin fikir ve sanat hayatına bir nezze olsun hizmet ederse biz gençler kendimizi bahçıyan sayacağız.

.... Yudum

O Tabiat Ki..

Bir iliyam?

Yoksa bir hekikat mı?

Günlerce seyrine daldığım

Ve doyamadığım,

Şairâne manzaralar

İşıklı güzel renkler,

Yeşil kunaklı fidanlar, zarif sesler...

Sesini şakır şakır

Ta! uzaklara duyuran,

Sessiz bir ahenkle aktp

Hatalarla beraberinde götürür

Güzel Nehrim!

Nereye koşuyorsun,

Nereye?

Dinlenmeden uçuyor

Hayata neşe katıyzorsun.

Alıp götürdükcə,

Dökülen yaprakları

Sevimli ördekleri,

Ve Hayalimi...

Gözümde tüttüyör,

Geçliğin yerler.

Yeten!

Seninle yalnızlığın dilini dinlediğim.

Elveda diyip

Senden uzaklaşacağım!

Seni anaklıra,

Arayanlara,

Selâmtını götüreceğim.

Ve senden uzaklaşıp

Dicleye kavuşacağım...

Yurdagül YILDIZ

Gözlerin

Bilir misin,

Bana neyi hatırlatır gözlerin?

Onlar okadar, okadar derin,

Lodosun zorladığı yelkenlerin,

Aidında kıprıdaşan dalgalar,

Ve karanlık akışlerle yüzen teknelerin

Uçuşan martıların

Hepsi,

Senin gözlerin.

Sor onlara,

Anlatırlar sana :

Bilinmiyen sırların sonsuz maviliklerini..

Çünkü onlar bir deniz,

Ki ucsuz sahilsiz.

Okadar engin, okadar derin..

Muzaffer AKKUZU

Umutsuz Yalnızlık

Yıldız'ara bakıp bakıp ağladım

İşıklar ser sefil yollarında,

Leke leke bulutlar gökyüzünde.

Dudaklarında senin adın,

İslak gözlerimde hayalin var,

Zamanla öğrendim yalnızlıkta ne var

Aygün Jozef ÇILINGİR

Yudum Yası Ailesi Muhtecem Okuyu
culaomin Mübarek Ve inukaddes Ramazan
Bayramını Tebrik Eder.

Bize Ne Oldu Dostlar?...

Kıymetli genç arkadaşlarımın, yeni bir mecmua çıkarmak husu-
sundaki çalışma ve engin azimlerini görünce, gözlerim derin bir elem
le karışık, ümit hisleriyle doldu.. Eleم diyorum; çünkü, yakın zam-
na kadar tam manasıyla bir otorite olmuş: Diyarbakır'ımızın yetişti-
rdiği, mütefekkir ve ictimaliyatçılar vardı... Büyük fikir muhitlerinin
sabırsızlıkla gelmesini bekledikleri "KÜÇÜK Mecmua" Diyarbakır'ı
mizda, postalanırdı... Tanınmış fikir kurslarını ıggal edenler arasın-
da, birçok hemşerilerimiz bulunurdu.. Bu gün ne oldu? Ehli kelâm
ehli kaleм yok mu? Düğünlerimiz, yazarlarımız yok mu? Hayır, Ha
yılığ Muhakkak ki var... Fakat hepimiz, kötü bir "kördögüsü" halinde
herbirimiz ayrı-zayı yönere müteveccih olarač yürüyoruz. Toplayan yok
toplunan yok.. Ah ne acı, bir hal bu! ..

Fakat, bu durumu, memleket gümüл bir dâva olarak görüyorum..
Zira, piyasalardaki bellı—başlı fikir dergilerinin yerlerini, yavaş
— yavaş magazinlere bırakması, bunun en bariz delilidir.

Toplulukları ümitle yaşıtan ve daima iyiye, terakkiye götürüren,
fikirlerdir.

Ah!.. Dün ne idik, bu gün ne olduk??.

Havalyata sardığımız hevesin, ne olur, hiç değilse, yüzde yarısını,
müsbet tetebbuya, fikriyata ayıralısek... Bilmem hangi sinema
artisinin göğüs ölçüsünü exberle
mek değil, bilmem hangi ecnebi
artiستi anma derneği ile değil, mil
li davalarımızla uğraşıp, onların
davalariyle meşgul olsak..

Günlük hayatımızın, her mev-
zuunda, bir laubalilik ve bir lakay
diyet var.. Ne oluyor; nereye ğidi-
yoruz? ..

Terakki eden toplulukları, ör-
nek ittihaz ederek, çok çalışmaya
çok şeyler yapmaya mecburuz..

Müsbet ilimler üzerinde, sarf
edeceğimiz mesai çapında yarının
çok daha mesut Türkiyesinin hazır
hayicileri olacağız. Yeterki, bizden
sonraki nesiller, çok şenkenetli ma-
zimizi bir serap olarak tanımasın-
lar ve açtığımız çığırda, yorulma-
dan yürüsünler..

Oğuz ÖZGÜR

Hatıram

Akşam oldu sular karardı
Serinlikle gəhişü strafe süküñ;
El ayak şekildi, kuşlar uyudu.
Geççi heceliyor kurbagalar.
Uzaktan usşağa değirmen sesi,
Ağulu doronin, Çınar ağacı,
Havuzbaşı, kerman yeri,
Çocukluk hatırlarım canlandı
Unutamıyorum eski günleri.

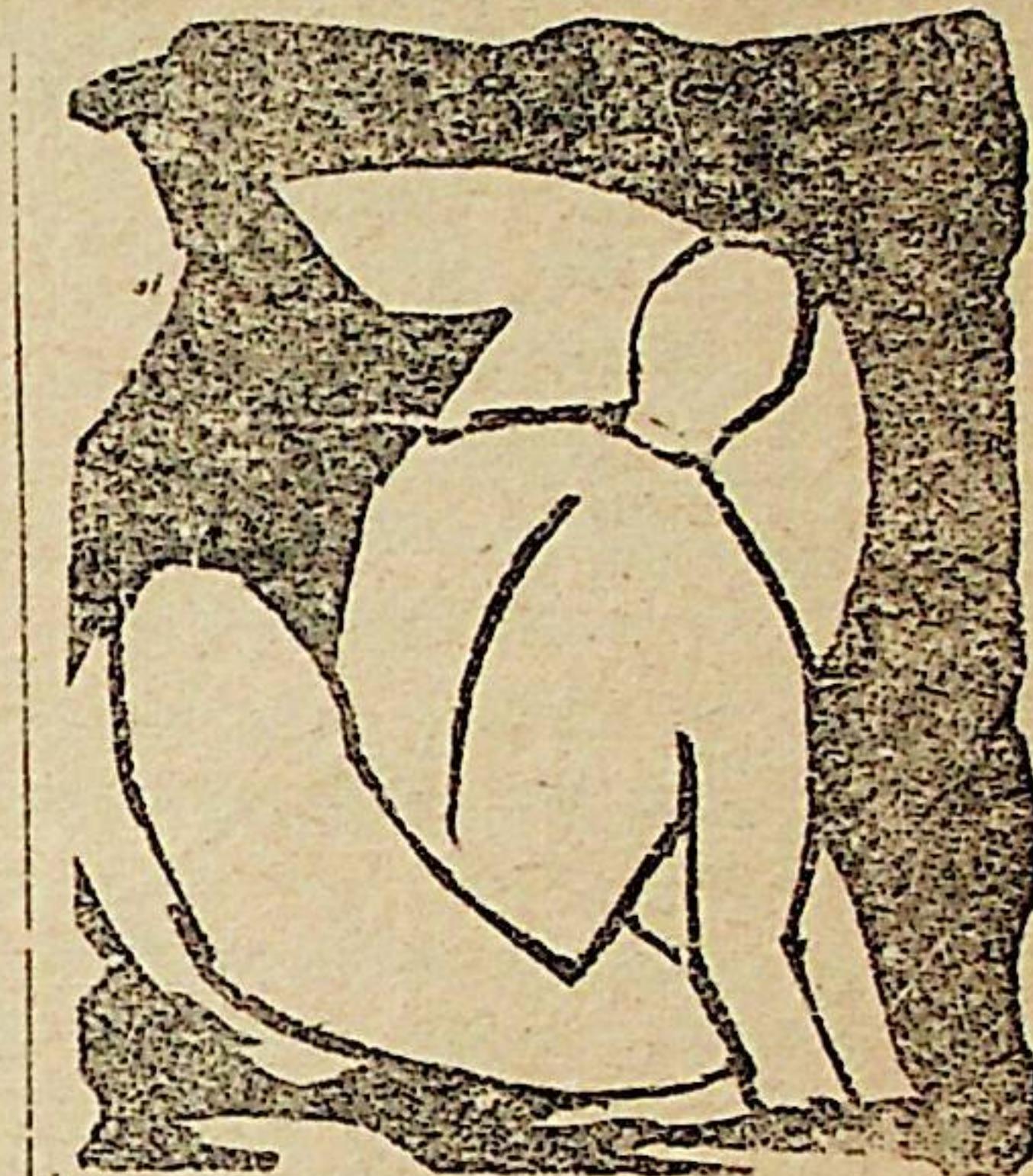
Aydın OCAK

1944—D. Bakır

KİMSE Anlamıyor Beni

Kimse anlamıyor beni,
Kederliyim ben;
İştiğim zaman büsbütün kederli,
Geçeleri kendi kend söyle kederimi
Kederli şarkıları severim ben.
Benim kederim;
Samimiyetin,
Anlaşılmamanın,
Söylenmiyen dardin kederi.
Hile bu gecə çok kederliyim;
Yanagımı sevdigim kızın yanagina dayayıp
Ağlamak istiyorum.
Deli gibi, sabaha kadar ağlamak;
Ve ona her şeyi söylemek istiyorum.
Vefasızlığını,
Beni dertli ettiğini,
Bir gün pişman olacağını,
Söylemek istiyorum,
Fakat düşünüyorum
İmkansız,
O hâlâ hoppa hâlâ gamsız.
Bense, çekemiyorum artık;
Unutmak lâzım biliyorum,
Fakat ne mümkün.
Bu dert unutulur dert değil,
Yutulur dert değil,
Kara sevda..
Söylemek istiyorum derdimi,
Ağaçlara kuşlara... .

1954 Diyarbakır
Canip YILDIRIM

Józef Cil ngir

Süpür!..

Gördüm seni,
Kapının önünü süpürürken;
Ayağında na'lın, elinde carut.
Soğukla morarmış yüzünü,
Perde perde inen hüzün,
Sömürürken...
Seni seven,
Beni düşün, aşkımla
Ke dini ayut.
Temizle! kapınızın, eşigine
Bırakılan günâhimi...
Süpür, binbir gencin,
Senden kalan ahını.
Süpür!..
Sonsuzluklar içinde,
Yok olan varlığımı;
Karlarla beraber.
Süpür, süpür; durmadan süpür!
Eridi evrende,
İste bir ömür!..

Asıl HÜRER

1956-57
yılı san'at ha-
reketleri arası-
nda: Dr. Orhan
Asena'nın 'Kor-
ku, piyesi üze-
rinde durulma

KORKU'nun Tenkidi

Canip YILDIRIM
Hukuk Doktoru Avukat

ya değer mahiye ettedi. Yazar; bu eseriyle, tiyatroya nayatımıza yeni bir görüş ve anlayış getirmiş, fakat, her netense bu yenicilik, layık olduğu alâka ve takdiri bulamamıştır. Bizde sihir ve san'at hareketleri, muayyen, mahdut, muhafazakâr bir zümrenin inhisarında bulundugu için, bu zümrenin menfaat ve inanışına uyumyan fikir ve san'at hareketleri, ya korkunç bir reaksiyon yahut sinsi bir alâkasızlıkla küçümsenir. Halbuki XX. asır Türkiye'sinin halk (millet) suuru ve halk izdiraplarını benimseme vicdanı, Orhan Asena'nın KORKU piyesiyle tavazzuh etmiş; ve dolaşıyle, adı geçen mahdut ve muhafazakâr zümrenin menfaatle rini tehlikeye sokmuştur.

Bu itibarla, tiyatroyazarıının eseri: Ciddi bir tenkit ve tahlil mevzuu edilmemiştir. Yalnız, klasik tiyatroya anlayışına sahip, bazı kimseler; eserin, dağınık, karışık, ağır ve cansızlığı olduğundan, bahis ile tente bulunuyorlar. Böyle bir tenkit, hoş karşılanmalıdır. Zira bu gibi tenkitleri yapanlar, te-

atral eserlerin cemiyetten uzak on'lau ayrı ve onun tesri altında kalınma dan vazıldıgına safiyetle inani

yolar Figer; KORKU cansıci ci, dağınık, ağır ve karışık ise: Bilsinler ki, bu yazardan değil, tasvir ettiği cemiyetin cansıci plânsız, tahammülsüz ve karışık olduğundandır.

Mamafih, senelerden beri, tiyatromuzun; paşa ve puşaya yarananları eğlendiren, suya sabuna dokunmayan, memleket mesetelerini, tenkit ve tahlil etmişen, halkın dikkatini, müba lağa hayal mahsülü eserlerle başka tarafa çeviren uyuşturucu teminin ve tasvipkâr görüşü nün yapmış olduğu tahribat bu kadarla kalmışsa, şükredelim...

Gelelim korkunun tenkidi ne: Eser sade, anlaşıltır halk lisaniye yazılmıştır. Şâhistâr, he kesin bildiği, her zaman gördüğü insanlar arasında alınmıştır.

Mevzu: Türkiye için yep yeni ve insanlık alemünün üzerrinde durduğu ve aüşunaüğü sosyal bir dava...

Eser, insana çok büyük ve çok acı hâkimîler öğretiyor. Büttün buntar eserin dıştan yapılan yapıcı tenkidi.

KORKU'nun bizce en mü-

sevilmek hususiyetlerini taşıyan kırmızı; ihtiras ve yakıcı bir aşkı da sembolüdür.. Bu renge, herkes aşıktır burda...

Yemekleri yağlı, bol ve çeşitlidir. Yemek, kazanda pişer, sini de taşınır, lengeri içinde sunulur. Böylece daha lezzetli olur da... Yuvarlak masa usulünü, her yemek vakti görmek, mümkündür bu Diyar da....

Âlime saygı, büyüğe hürmet babadan oğula bir miras olarak kalır.

İyilik ve hakkın karşısında, bir kuzu olan bu Diyar, kötülük ve haksızlığın karşısında, kükremiş arslan kesilir. . Bu uğurda ölmegi, en büyük bir meziyet sayar... köşe—bucaktan kopan bir sel gibi, mezâlimi boğar! ..

Bu Diyarada, her şey mertçe, erkekçedir. .

Bu Diyar'da hürriyet, daima yükselmiş ve yükselecektir. .

Hayat Yolunda

Öğretmenim
Fahriye Kösesoy'a

Dikenli bir yolda,

Yürüyoruz...

Kaşida parlayan ifka doğru

Çaktu önmüze kocaman bir yar

Bir daha... bir daha. ve bir yar daha

Fakat, atıyoruz.

Bazan sekerek topallıyarak aksiyarak

Koşuyoruz, istikbale doğru.

Hayat yolunda...

Mehmet MERCAN

Bu Diyarada...

Alâeddin BİLGİ

Bu Diyar, öteden beri "şairler vâcanı" olarak bilinir. Taşıyla, toprağıyla, havasıyla; mertlik ve yiğitliğin sembolü olan cesaretiyle, aşk ve şiir kokar..

Bağrı yanık çobanın içli kavaklı, hasretli gençlerinin fisiltileri, aşık ellerde, çalgıdan yükselen nağmeler, birer lírik şiirdirler. İnsanın kalbine, tarifi imkânsız hisler, bu Diyara atılan ilk adımla dolar..

Bilmem hiç dikkat ettiniz mi? Bu Diyar, her şeyi bambaşa, diğer Diyarlarda bulunmayan, hüssesiyetler taşıır. . Zevki başka, yemeği başka, anlayışı başkadır. . Her şey burda, başka bir mâna kazanır.

Hoşa giden renk kırmızıdır. Gözalmak, sıvılmak, belirmek ve

him tarafı; cemiyet meselelerini ele alışdır. Bu bakımından eseri takdir ediyoruz. Yalnız; yazar bu eserinde, cemiyet meseleleri karşısında J. P. Sartre gibi bedbin, ne yapacağını bilmeyen kararsız bir hal içinde bocalıyor. Orhan Asena KORKU piyesiyle cemiyette hiç bir şeyin değişimeceğini, herşeyin önce den kör bir kuvvet tarafından tanzim edildiğini, insanların bunu değiştirmede göstereceği gayret ve didinmelerin fayda vermiyeceğini, muvaffakiyetsizliğin mukadder olacağını müdafaa eden bir neticeye varıyor ki, eserin bizce, en zayıf ve en tenkit edilir tarafı da budur.

İi kış gürüydü. Sabah güneşini evden görmeden çi kan baba, ayakkabı dükkanını açıp namazı kılmaya yol landı.

Oğlu o gün, dükkanın caddeye bakan cephesini ufak yıpranmış bir süpürgeyle temizledi ve mavi çevresiyle cicili bicili kadın iskarının rini saklıyan ufak vitrinin camlarını sildi. Gelişmiş vücadunu alçak iskemleye verip karşısında Necati usta ile sabah şakası yapan kahveci çırığına kalın boğuk sesiley:

— Uta Hızır ! Hızır ! İyi bir çay ha.. vallah parasını vermem.

Hızır, sarı tepsisine yer leştirdiği çayları dağıta dağıta girdi.

Sıcak, sıcak tütmekte ol anince boyunlu kırmızı benekli çay bardağını kasanın üzere bıraktı. Sonra önlüğünün cebinde tuttuğu tebeşirle yan tahtaya bir çizgi çekti. Oğul bir parça ekmek peynirle çayı püfürdete püfürdete içerken, çığ bir sabah aydınlığı gerinen ilkbahar günlerinin tatlılığı ile etrafı yayılıyordu. Yeni yazılmış tebelası piril piril parlıyan berber Aziz uzun sıvı dizlerini göstere rek sırttı ve dükkanına girdi. Müşterilerin oturduğu klimli iskemleye yerleşti. Ayak ayak üstüne attı. Kırmızı

lastikli topuktan yamalı çoraplarını çekti. Düzeltti. Gözlerinin içi gülüyo: du

— Yeni filmi gördün? Vallah böyle si nema daha gelmemiştir. Buralarla. Baba rahmet, dur sana anlata yım. Aziz anlatmaya başlamadan baba kapı dan gö: ündü. Aziz yavaştan kalkıp sıvısti. Gözle rini dükkanın içinde gezdi en baba soara nazarlarla

BİKAİE

Baba Oğul

Selahattin OĞUZATA

larını sıra sıra bulutların uzandığı semaya çevirdi. Yüzünün soğuk kati ifadesinde derin memnuniyetsizlik çizgileri belirdi:

— Yağmıyacak, elde 100 çift var; 100 de evde, etti 200. Bu ay da böyle giderse taş çatlasa bundan sonra 40-50 çiftten fazla satamayız. Geçen sene bu zaman İstanbul lastik almaya gitmiştim. Demedim mi ben, bu sene işler kırık. Kasanın üzerinde duran İstanbul mektubunu aldı

— Devir yok devir, diye mırıldandı.

Cıglı elinde tuttuğu kerpeteni ma-

sanın üzerine bıraktı. Çok cuklu bir kadın ufak patiklere bakıyordu. Siyah üstü delikli yandan atkılı olanı gösterdi... Çocuğun ayağına tam gelince dişleri arasına kıstırıldığı çarşafı bir eliyle tuttu.

— Ben kasap Reşadın bacısıyam. Bildin ya. Salihin ağabeyisi.

Bir eliyle parayı alan baba patikleri kutuya koyp sardı ve uzattı

— Babı bizzendır yabancı değil iyi, ucuz vermek boynumuzu borçlu.

Öğleye doğru 5-6 çift ayakabı satılmış. Baba askerlik şubesine girmiş, oğul kasadaki paraları sıviyordu...

Kırmızı paltosuyla ufak kardeşi elinde ufak sarı sepetiyle dükkanın önünde durdu. Masraf için gelmişti. Sapsarı saçları yüzüne düşmüştü, iri zeytinî gözleri ile ona baktı. Kasanın üzerine bir gümüş lirayı tıkırdatarak bırakıldı. Yavaş yavaş gelen kardeşi ufak avucuna lirayı sıkıştırdı sonra koşarak çarşının içine girdi. Kardeşi elini çekmeyeceye attı. Anahtarı zevkle gevirdi içinde çalışıp kazanmanın verdiği erkekçe bir gurur bir hüyüklük vardı.

Akşam karanlığı dükkanın içi içi göl gelendirdi. Caddeye bakan sokak içinde tablasında yeşil otlu peynirle Hasan son fasıl alış veriş içlin hazırlık yapıyordu. Yaktığı karpit lambasının büyüyen

küçülen ışığı sessizce bastıran akşam karanlığını gittikçe göz alıcı bir canlılıkla aydınlatı yordu. Baba, oğul, sabah erkenden büyük bir gürültü ile kaldırıdıkları kepengeleri indirdiler. Şimdi günün yoğunluğu ile ağırlaşan vücutlarını ağır adımla la evle ine taşıyordular. Ta ze ekmeğin kokan bir fuunun önünde du dular Beyaz bir somun ekmeğ

a'ip aydınlik caddeden kaanlık bir sokağa saptılar. Bir büyük, bir küçük k iki golge gibi kayboldular ...

Kar Üst Üne

"Kar yağar kar üstüne"
Bir çatı oturtulmuş,
Yıkık duvar üstüne ..

Urum kapısında hayvan pazarı
Pazarda hile
Pazarda geçim parası
Ve öküz
Öküzde akıl
İnsanda emek
Orada ekmek
Bir tuhaf kazanılır.

Surlarında kapıları
"Ben-ü sende" üç kağıtçıları

Neleri yok ki bu koca şehriin,
Yenisi eskisi iki Diyarbekir,
Paşalı mahalleler
Kore sokakları
Sokaklarda çamur
Çamurda n'aralar
Ve beden kulelerinde
akşamlayanlar ..

Bir de bir maya :
"Kar yağar kar üstüne" ..

N. B.

ŞİİR DİLİ

Serin olmasına serin bir hava
Mevsimine göre
Oturduğum park kösesi
Sulak mı sulak
Karşında sedigim, oturur
Öylesineki, şakrak
Umursamam bile dünü
Yarının kasvetini
Görünce gözlerindeyim,
Kaçınca kalbimde.

Hakkı SARP

Bu Şehrin San'atçılırı

Diyarbakır, geçmiş yıllar içersinde herbiri kendi sahasında birer otorite olan, alîmler, mütefekkirler, şairler yetiştirdiği gibi, hâlâ da yetişirmektedir.

İşte mecmuamız; kendi çapında, şehrimizin yetiştirdiği ve yetiştirmekte olduğu, bu kıymetleri tanıtmak, tarihe mal etmek ve onları teşvik etmek gayesini güderken; gelecek sayılarında, bu hususta okuyucularına araştırmalarımızın neticesi olan, bilgileri vermeye çalışacaktır.

CEMÂL YEŞİL

1900 senesinde, şehrimizde doğan; ve zamanımızın en kıymetli rübaicilerinden biri olan, değerli diplomatlarımızdan Cemâl YEŞİL'in bir rûbaisini sunuyoruz. Hâlâ Kabil Büyük Elçisi bulunan, Cemâl YEŞİL'e ait, tamamlayıcı malumatı sırası geldikçe neşredeceğiz.

EŞİME

Gül seçmeğe girdimdi gönül bahçesine
Dallarda gözüm takıldı yüzlercesine
Birden bire kayboldu, bu yüzlerce demet;
Gül bahçesi yalnız seni vermişcesine.

Cemâl YEŞİL

KÜÇÜK HİKÂYE

UTANÇ

Kapı vuruldu. . . Gidip açtım. Çalıogullarının evlatlığı Zeynep'ti. Boyu yetişmediği için zili çalamamış olacaktı.

— Ne o Zeynep? Dedi.

Nedense benden çok utanırdı. Başını öküne eğdi.

— Evdeyseniz, abiamlar size gelecek. Dedi.

Annemiz evde olmadığı için, az bir duraklamadan sonra

— Sen git! ben annem gelince sorar, biraz sonra size haber getiririm.

Güzel bir kızdı. Sarı örme saçları, yeşil gözleri vardı. Koşarken terliklerini sürüklüyor, arada bir durup arkasına bakıyordu.

Annem gelince anlattım; "Git söyle buyursunlar,, Dedi. Hemen kapıdan çıktım. Çalıogullarına doğru koşmaya başladım. Hafif bir rüzgâr esiyordu. İğdeler sallanıyor yapraklar dallarında titreşiyorlardı. Rüzgârin ince parmakları yanaklarıma dokunuyordu.

Çakılı döşeli dar yoldan yürüdüm, korudan geçtim. Çalıogullarına geldiğimde Zeynebi gördüm. Kapının önünü süpü ruyordu. Üzerinde, mor çiçekli bir basma vardı. Başında da şal örneği yazması, Başını sıkı sıkı bağlamıştı. Damarlı pembe yanakları dışarı fırlamıştı sanki. . . Küçük yarımda terliğinden pembe topukları görünüyordu.

— Zeynep; Dedin.

Birden ırkıldı.

— Ablana söyle bu akşam annemler gelecek!...

Ve cevabını beklemeden oradan uzaklaşiyordum ki arka dan Zeynebin ince sesini duydum :

— Baba ağabey, Baba ağabey! ne dedin? Sen bana. . .

Hemen aklım başına geldi. Farkına varmadan yanlış söylemiştim. Kızardığımı hissettim yutkunup :

— Ablana söyle buyursunlar!...

Geldiğim yoldan dönerken, nedense "Zeynebim,, türküsü takılmıştı dudaklarına. Bu türkülerin sonu bir türlü gelmi yordu artık.

O gün bu gün, mahiyetini bilmediğim bir tesirin altında Zeynebin benden utanıldığı kadar, bende ondan utanmaya başlamıştim. . .

BAHA

Sanat Hareketleri :

Bir Piyesin

Oynanması Dolayisile

Kiymetli hemşerimiz Dr. Orhan Ase na'nın KORKU piyesi 30/3/957 gecesi or du evi salonunda Ziya gökalp Lisesi ta lekeleri tarafından temsil edildi. Temsile başlamadan az evvel, salon seçkin bir halk kitlesi tarafından tamamen dolmuş bulunuyordu. Teşrifat ve program tezr i içinde vazifeli gençlerin göstermiş olduğu intizam sūrat ağırlıkk takdire değer di Perdenin açılmasına bir kaç dakika kala Ziya Gökalp Lisesi Müdürü Şükrü Kutlu Bey; temsiline teşebbüs ettikleri Korku Piyesinin gerek yazarının ve gerekse onu oynayanların Ziya Gökalp Lisesi mensupları olusundan duyduğu sevincin sonsuzluğundan buhsetti. Nihayet perde, her zaman beklediği miz tokmak yahut ayak gürültülerile değil, bilakis gözleri okşyanan ışık dalgalarile açıldı.

Renk ve ışık dalgalarının seviştiği uyuştuğu bir dekor karşısındavız O kadar samimi, o kadar sanatkârca bir hava yaratılmış ki insan yadrigamadan kendini her zaman oturabileceği bir villanın dayalı döşeli salonunda his sedebiliyor, geniş kübik penceresinden dışarıyı görüyor; gündüz ağaçları, güneşin mavi ufukları; gece, kovu lâcivert semâsi parlak yıldızları olan bir peyzajı sey rediyor sanıyordu...

Bilhassa sahnenin esas fonunu teşkil eden açık sarı ile çökmüş harabolmuş mağlup bir insanın ruh halini (ki eserin temi budu) arasında münasebet sezmek

ve eserin mahiyetini seyi ciye daha iyl duyurmak için bu ren gi seçmek ve işlemek ileri bir sanat anlayışını gösteriyordu.

İtiraf etmək lâzım gelirse Diyarbekir'li seyirciler Sadi Tek Tiyatrosu da dahil hiç bir trup'un verdiği temsilde bu kadar muazzam, bir dekorla karşılaşmamışlardır. Piyes'e dekor ve ışıklar ayrıca bir çan lılık veriyordu. Bu itibarla temsili ve dekoru hazırlayan Sanat Tarihi Öğretmeni Turan Erol Beyle ışıkları tanzim eden Y. Mühendis Selahattin Tan tekin Bey'e tebrik ve takdirle rimizi sunarız.

Eseri oynayanlara gənclə Hepside muvaffak olau, sayılırlar. Zira; Korku gibi mevzuu ağır ve bizim için oldukça yeni bir görüş taşıyan bir piyesi oynamak her, babayıgın din kârı değil. İstanbul, Ankarada yapılan temsillerde bile nisbi bir muvaffakiyyetten bahsedildi. Eserin esas ağırlığını omuzlarında taşıyan Aysel ile Altan'ın genç ve tecrübesızlıklarına rağmen zaman-zaman seyircileri hayretlere düşürecek derecede muvaffak oldukları görüldü... Ahmet'le Melahat rollerini çok iyi başardılar. Hele Ahmet dördüncü tabloda (Rüya) genç bir kabiliyet olduğunu ispat etti.

Cengiz, Oktay, Rahmi'ye
Devamı sayfa 14 te

Bu Şehir

Gece yarısı suları

Diyarbekirde yeni şehirdesin
Kat kat apartimanlar,
Rengarenk perdeler sarhar pencereden
Titreşir teklegen gölgeler,
Ampullar şarkısını söyler aydınlığın
Uyu ayaabilirse..

Gece yarısı suları

Diyarbekirde Alipaşadasın.
Sarhoşan çarparsan taza,
Değilsen davarı yakala.
Memmigine ninni söyler bu saatte annesi,
Babosu uzaklara gitmiş geçen yaz,
Yiğitlerin harman olduğu yere
Askeri.
Kara gökte şerit, şerit yarasalar
Sivri sineklerle oynar.

Gece yarısı suları

Diyarbekirde Kore Mahallesindesin
Bazalt oluklardan bir ses duyarsın,
Aman, aman ne azaplı türküdär o
(Kara sandık açmadım lo, lo)

Ve nihayet

Gece yarısı suları
Duvarlar içi geyrimdesin
(Anam kara, kara yandım) diyen surların
Kara şarkısını dinlersin.

Necip BAŞAK

''Diyarbakır Su İle Batacak,,

Senelerce bölgemizin gerek kül tr ve gerekse iktisadi mevzularda merkez vazifesi gören Diyarbakırımız başka yerlerin etkisi altında kalmadığı için, kendine has hususi yetleriyle, yaşa gelmiştir.

Bu sayfamızı; yerli halkımızdan bir çögünün hâlâ tesiri altında bulundukları örf adet an'ane ve inanışları, iyilikleri ve kötülikleriyle göz önüne sern ek için ayırdık.

Sizlere bu sayıda ilk olarak hâlâ şehrin eskilerinin zihinlerinde kökleşmiş bulunan "Diyarbakırın" er geç bir gün su ile bataca inanışından bahsetmek istiyoruz. Bu inanışın Diyarbakır'ımızın sunum

bol olmasından seneler evvel yarışmış olduğu, düşünülebilir.

Hatırlarım: Şehirde örfi idare yoktu ama, evde benim için yalnız başıma sokaka çıkma yasağıının bulunduğu günlerde idi...

Nenemin dizleri dibinde, bol bol masal dinliyor; bu şehrın örfi ve an'anelerini öğreniyor; inanışlarını yudumluyor.

"Diyarbakırın" bir gün su ile batacağı, nenemden dinlediğim gün, kamen yere çömelmiş; kulaklılarımı çecukluğun verdiği safiyetle ışığında Luz gibi şimonesuna dayıyarak meşhulden gelen uğultuları dinlemiş:

— Hakkın var nene!... Bâk yer altından su sesi geliyoz demiştim...

Tabii bu inanışı, seneler sonra sına kadar hafızamda taşıdım. Tâ

Diyarbakırın sarp ve yalçın kayalar üzerinden, denizden 600 kusur metre yükseklikte bulunduğu öğreneinceye kadar...

Mehmet Sait

Bir Piyesin Oynanması Dolayısı le

Baştarafı sayfa 12 de
geline: Üçünün de karakterlerile roller arasında bir uyus mazlık seziliyordu. Bununla beraber eseri zekice kavrılışları muvaffakiyetlerini sağladı.

Piyesi sahneye koyan Turan Bey'e, oynayan genç Liselilere bu vesileyle takdir ve tebrike rimizi sunuyoruz.

Anadolu'da

Senin bilmemişin dağlarda
Zindana benzeyen oyuklar vardır.
Senin görmediğin ormanlarda
Bir ağaç vardır, yıldırım çerpmış,
Bir yara açılmış gövdesinde,
Bağını yakmış...
Bilmemişin, görmediğin Anadolu'da
Hâlâ uyuyanlar vardır, ağaç altında
Lüks ve saadet akıllarından bile geçmez.
Bir çift öküz ve bir saban görürler
Rüyalarında...

Oya ÖZKUBAT

Gökalp Anıldı

Büyük Türk mütefekkirlerinden Diyarbekirli merhum Ziya Gökalp'in doğumunun 81inci yıldönümü münasebetiyle Şehrimiz Ziya Gökalp Lisesi talebeleri tarafından 23 Mart 1957 günü bir anma töreni tertipedildi.

Kalabalık bir davetli topluluğunun heyecanla takip ettiği bu toplantıda Lise Müdürü Şükrü Kutlu ile öğretmenler tarafından Gökalp'in iç timai ve felsefi düşünceleri mevzuunda konuşmalar yapılmış, daha sonra zengin bir folklor programı gösterilmiştir.

Ankara'da Kahramanlık GÜNÜ

8 Nisan Cumartesi günü Ankarada Dil ve Tarih Coğrafya fakültesinde Harp Okulu tarafından hazırlanan "Türkiye Tarihi Kahramanlık Günü,, Çok heyecanlı geçti.

O gün, büyük kahramanlıklarla bezenen tarih öne serildi. ALPARSLAN 15 000 kişilik serden geçtisile 100 000 kişilik Bizans ordusunu bir kerre daha perişan edip ROMEN DIYOJEN'İ affetti.

O gün, FATİH bir kerre daha bütün dünyanın gözlerini kamaştırdı. Tarih eskiyen bir sayfasını çevirdi. Ulubatlı Hasan Bir elinde sancak diğer elinde paşılık bütünü bir TÜRK'lüğü temsil etti. İstanbul surlarının üzerinde göründü.

Ve nihayet o gün, Cihan tarihinin en şanlı sayfasını temsil eden TÜRK İŞ TİKLÂL MÜCADELESİ'nde Gazi Mustafa Kemal Atatürk Kocatepe kayalıklarında görünüp perişan düşmanın kovalayan mehmetçiklere düşmanın ölüm fermânını imzalayıp veriyor... .

'Ordular ilk hedefiniz Akdeniz'dir ileri,

YUDUM 15 Günde Bir Çıkar

Sahibi : Mehmet Mercan
Yan İşleri Madarı : CANİP YILDIRIM

ABONE Sayısı : 35 krş.

Yıllığı: 840 krş, 6 aylığı: 420 krş.

İlan : arka kapak santimetre karesi : 30 krş.

Gönderilen yazı, şiir ve resimler neşredilsin edilmesin iude edilmez

İdarehane: Buğday Pazarı Civarı No: 69 Diyarbakır

Diziliş Basıldığı Yer : Merean Matbaası Diyarbakır

Mercan Matbaası

Istenilen renk ve ebatta baskı işleriyle
Mercan Matbaası emrinizdedir.

Mercan Matbaasında

Yıldızlı Yıldızsız her nevi kartvizit-davetiye
Tebrik Kart Adres-Renkli el ilânları-Fatura-Çek
Bono-Zarf ve Kâğıt başlıklarları Kitap-Mecmua-Sir
küller Ehven Fiyatla yapılır. Zamanında Teslim
edilir.

Mercan Matbaasında

Yaptıracağınız herhangi bir işin zev
kini tatmak kâfidir...

M E R C A N M A T B A A S I

Bağdat Pazarı Çivarı Hazır Elbiseciler içi No : 69
DİYARBAKIR